

80 năm kinh tế Việt Nam: Từ thu hút FDI đến kỷ nguyên tự tin đầu tư ra nước ngoài

09:39 19/08/2025

Cách mạng Tháng Tám năm 1945 đã mở ra một kỷ nguyên mới, không chỉ giành lại độc lập dân tộc mà còn đặt nền móng cho một nền kinh tế độc lập, tự chủ. Trải qua 80 năm, Việt Nam đã đi một chặng đường dài, từ việc thu hút mạnh mẽ vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) để tái thiết đất nước, cho đến nay là giai đoạn đầu tư trực tiếp ra nước ngoài (OFDI), khẳng định vị thế mới của Việt Nam trên trường quốc tế.

Cách mạng Tháng Tám là nền móng, FDI là bước đệm và OFDI là dấu ấn của sự tự chủ

Trao đổi về hành trình này, TS Phan Hữu Thắng, Chủ tịch Liên chi hội tài chính Khu công nghiệp (KCN) Việt Nam (VIPFA), Nguyên Cục trưởng Cục Đầu tư nước ngoài nhận định rằng nếu Cách mạng Tháng Tám mang lại chủ quyền chính trị, thì chính sách FDI trong thời kỳ Đổi mới đã giúp Việt Nam khẳng định chủ quyền kinh tế. Ngay sau khi đất nước thống nhất, các lãnh đạo đã tính đến việc sử dụng nguồn vốn nước ngoài để khôi phục hạ tầng. Chính vì vậy, vào tháng 4/1977, Nghị định số 115-CP - văn bản pháp lý đầu tiên về đầu tư nước ngoài - đã ra đời, mở ra một trang mới cho kinh tế đối ngoại. Sau đó, vào năm 1987, Quốc hội đã thông qua Luật Đầu tư nước ngoài tại Việt Nam, một đạo luật mang tính bước ngoặt, đánh dấu sự khởi đầu của một kỷ nguyên thu hút FDI mạnh mẽ.

TS Phan Hữu Thắng, Chủ tịch Liên chi hội tài chính Khu công nghiệp (KCN) Việt Nam (VIPFA), nguyên Cục trưởng Cục ĐTNN, Bộ Kế hoạch và Đầu tư (nay là Bộ Tài chính) - Ảnh : VGP/HT

Trong suốt những năm sau đó, Luật Đầu tư nước ngoài đã được sửa đổi và bổ sung nhiều lần, trở nên thông thoáng, hấp dẫn hơn và phù hợp với thông lệ quốc tế. Các mục tiêu xuyên suốt của chính sách FDI luôn được nhấn mạnh: thu hút công nghệ và kỹ thuật cao, tiếp nhận kinh nghiệm quản lý tiên tiến, thúc đẩy công nghiệp hóa, giải quyết việc làm và nâng cao đời sống nhân dân. Sự hoàn thiện khung pháp lý về đầu tư đã giúp Việt Nam gia nhập WTO vào năm 2007 và tham gia hàng loạt các hiệp định thương mại tự do (FTA). Gần đây nhất, Tổng Bí thư Tô Lâm đã khẳng định Việt Nam luôn là điểm đến tin cậy của các nhà đầu tư quốc tế, đặc biệt trong các lĩnh vực công nghệ cao như điện tử, chip bán dẫn, kinh tế số và kinh tế xanh. Những tập đoàn hàng đầu thế giới như Samsung, Intel, LG và Foxconn đã biến Việt Nam thành cứ điểm sản xuất chiến lược, minh chứng cho sức hấp dẫn của một lực lượng lao động trẻ, chi phí cạnh tranh và chính sách ưu đãi đầu tư vào công nghệ cao.

OFDI: Dấu ấn của sự trưởng thành và những thách thức phía trước

Song song với việc thu hút FDI, Việt Nam đã bắt đầu bước vào một giai đoạn mới của sự phát triển kinh tế: đầu tư trực tiếp ra nước ngoài (OFDI). Đây là nguồn vốn do các doanh nghiệp trong nước mang ra đầu tư tại các quốc gia

khác, không chỉ nhằm mở rộng thị trường mà còn khẳng định vị thế mới của nền kinh tế. Theo TS Phan Hữu Thắng, hai nguồn vốn FDI và OFDI đều xuất phát chủ yếu từ khu vực kinh tế tư nhân. Nghị quyết số 68-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân đã khẳng định vai trò quan trọng của khu vực này, trở thành động lực chính cho OFDI.

Mặc dù OFDI của Việt Nam vẫn còn khá khiêm tốn so với dòng vốn FDI, nhưng đã có những chuyển dịch đáng kể về cơ cấu đầu tư. Năm 2024, tổng vốn đầu tư ra nước ngoài của doanh nghiệp Việt Nam đạt gần 664,8 triệu USD, tăng 57,7% so với năm trước. Các ngành như khoa học công nghệ, công nghiệp chế biến chế tạo và sản xuất điện đã chiếm tỷ trọng lớn hơn, cho thấy xu hướng dịch chuyển sang những lĩnh vực có giá trị cao hơn. Tính lũy kể đến cuối năm 2024, tổng vốn OFDI đạt hơn 22,59 tỷ USD, với các lĩnh vực dẫn đầu là khai khoáng, nông - lâm - thủy sản và thông tin - truyền thông. Về địa bàn, các doanh nghiệp Việt Nam tập trung đầu tư nhiều nhất tại các quốc gia ASEAN như Lào và Campuchia, nhờ lợi thế địa lý, văn hóa gần gũi và chi phí gia nhập thấp. Những thương hiệu Việt lớn như Viettel, FPT, Vinamilk hay TH đã trở thành những nhà đầu tư toàn cầu.

7 THÁNG NĂM 2025, TỔNG VỐN ĐẦU TƯ CỦA VIỆT NAM RA NƯỚC NGOÀI ĐẠT 528,5 TRIỆU USD

Việt Nam đã bắt đầu bước vào một giai đoạn mới của sự phát triển kinh tế: đầu tư trực tiếp ra nước ngoài (OFDI)

Dù vậy, OFDI của Việt Nam vẫn còn một số hạn chế như quy mô vốn nhỏ, thiếu các dự án chiến lược. Theo TS Phan Hữu Thắng, để OFDI phát triển mạnh mẽ hơn, Việt Nam cần tháo gỡ các rào cản về thể chế, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực và năng lực quản lý. Tầm nhìn đến năm 2045 là xây dựng các tập đoàn

Việt Nam trở thành những nhà đầu tư toàn cầu trong các lĩnh vực năng lượng sạch, công nghệ thông tin và tài chính.

Hành trình 80 năm từ FDI đến OFDI đã cho thấy sự trưởng thành và phát triển của nền kinh tế Việt Nam. Từ một quốc gia tái thiết sau chiến tranh, Việt Nam đã trở thành một điểm đến hấp dẫn cho FDI và hiện đang từng bước vươn ra thế giới. Con đường này là minh chứng rõ ràng cho tinh thần độc lập, tự chủ của Cách mạng Tháng Tám, tạo thế "đi bằng hai chân" vững chắc cho Việt Nam trong kỷ nguyên mới.

Thành Nam (t/h)/Báo điện tử Chính phủ